

5. Climate Mainstreaming in the EU Budget: 2022 Update. Study. P. 43.
URL: <https://www.t33.it/resources/docs/ce2053281cab/DocumentingclimatemainstreamingintheEUBudget.pdf>.

DOI <https://doi.org/10.36059/978-966-397-271-8-41>

**ЗАРУБІЖНИЙ ДОСВІД ОСКАРЖЕННЯ
ЗАСУДЖЕНИМ СУДОВОГО РІШЕННЯ
У ЗАОЧНОМУ КРИМІНАЛЬНОМУ ПРОВАДЖЕННІ**

Ковальчук О. А.

студентка

*Навчально-наукового інституту права
Державного податкового університету
м. Ірпінь, Україна*

Порядок заочного кримінального провадження досить детально регламентовано у міжнародних актах та законодавстві зарубіжних країни, де окремо увага приділена реалізації такої гарантії додержання прав, свобод та законних інтересів засудженого, як порядок оскарження ним судового рішення, постановленого за його відсутності. Так, у Резолюції (75) 11 Комітету Міністрів Ради Європи «Про критерії, які регламентують розгляд, який проводиться за відсутності обвинуваченого» від 19 січня 1973 року зазначається, що «кожний, чия справа розглядалася за його відсутності, повинен мати можливість оскаржити таке рішення будь-яким доступним йому способом, якби він був присутнім і період часу для оскарження не повинен починатися раніше, а ніж особа, щодо якої постановлено вирок, не отримає повідомлення про постановлене судове рішення, якщо тільки не буде встановлено, що така особа цілеспрямовано намагалася ухилитися від правосуддя» [1].

При вирішенні питання про оскарження засудженим (виправданим) судового рішення, яке постановлене за його відсутності, необхідно виходити із таких вимог: 1) будь-яка особа, щодо якої кримінальне провадження суд розглянув за її відсутності, має право на оскарження, яке передбачене кримінальним процесуальним законодавством; 2) право на перегляд матеріалів кримінального провадження по суті мають ті обвинувачені, яким не було відомо про судовий розгляд; 3) відлік часу на оскарження судового рішення, яке постановлене за відсутності обвинуваченого, починається з моменту отримання повідомлення про постановлене рішення, якщо встановлено, що він не ухилився від явки до суду.

Кримінальне процесуальне законодавство країн, які передбачають норми, що регулюють заочний судовий розгляд кримінальних проваджень і постановлення заочних вироків, передбачає певні особливості в порядку оскарження даного виду судових рішень. «Допускається два способи такого оскарження обвинуваченим: перший – у звичайному порядку досудової інстанції вищого рівня, другий – звернення до суду, який постановив заочний вирок, з клопотанням (скаргою) про його перегляд цим же судом на підставі нового розгляду кримінального провадження» [2, с. 205] Такий порядок, наприклад, закріплений у КПК Франції 1808 року. «Згідно зі статтею 489 КПК Франції заочний вирок вважається таким, що не мав місця, якщо засуджений направляє протест на його виконання. При цьому строк для оскарження заочного вироку для засуджених, які перебували на території Франції, становив 10 днів, а для обвинувачених, які проживають за межами Франції, – протягом 1 місяця. При оскарженні засудженим заочного вироку заочне провадження втрачає своє юридичне значення, судовий розгляд здійснюється в загальному порядку.» Надане французьким законодавством «право засудженому на протест пов'язане із тим, що заочне провадження може бути розпочато щодо будь-якої особи, яка належним чином повідомлена про час і місце судового розгляду, але яка при цьому не з'явилася в судове засідання» [2, с. 205].

Кримінально-процесуальне законодавство Естонії та Казахстану, Республіки Молдова не містять положень про можливість беззаперечної відміни заочного вироку у випадку заявлення клопотання засудженим, або його захисником, чи будь-які особливі правила для такого оскарження [3, с. 102].

Разом з тим у Кримінальному процесуальному кодексі Естонії частиною 3 статті 318 законодавчо закріплено положення про те, що апеляція не може бути подана на заочний вирок ні засудженим, ні прокурором, який постановлений при спрощеному провадженні.

Щодо цього В.Т. Маляренко та А.С. Тукієв вважають, що «для посилення захисту від набрання законної сили помилковими заочними вирокими і звернення їх до виконання важливо передбачити в КПК можливість оскарження таких вироків не лише в загальному порядку, а й шляхом перегляду їх тим же судом, за відкликом (скаргою) самого засудженого про новий розгляд кримінального провадження, якщо він прямо висловив згоду на розгляд без нього, а також за доведеності, що він ухилився від вручення повістки про виклик або ховається від суду» [4, с. 9].

Таким чином, наведене практика низки країн свідчить, що переважно відсутність з тих чи інших причин засудженого під час судового провадження та постановлення судового рішення за таких умов не є підставою позбавлення такої особи права на оскарження такого рішення з певних підстав порушення норм матеріального або процесуального права.

Література:

1. Про критерії, які регламентують розгляд, що проводиться за відсутності обвинуваченого: Резолюція Комітету Міністрів Ради Європи від 19 січня 1973 року № (75) 11
2. Власова Г.П. Спрощення кримінального судочинства України: історія, теорія, практика: монографія; Держ. податк. служба України, Нац. ун-т держ. податк. служби України. Ірпінь : Вид-во Нац. ун-ту ДПС України, 2014. 422 с.
3. Бендерская К.Г. Заочное разбирательство уголовных дел в странах СНГ: сравнительно-правовой анализ. *Вестник Московского университета. Серия 11. Право.* 2008. № 5. С. 99–107
4. Маляренко В.Т. Про заочне провадження у кримінальному судочинстві. *Вісник Верховного Суду України.* 2004. № 10 (50). С. 4–10.

DOI <https://doi.org/10.36059/978-966-397-271-8-42>

ЗАНЕПАД ОСТАННЬОЇ ЄВРОПЕЙСЬКОЇ ІМПЕРІЇ (ПРИЧИНИ ТА НАСЛІДКИ)

Козьма В. В.

доктор політичних наук,

доцент кафедри соціально-гуманітарних дисциплін

*Національного університету фізичного виховання і спорту України
м. Київ, Україна*

В умовах війни, окрім безпосередньо бойових дій, з'являються проблеми які вимагають глибокого теоретичного осмислення, а головне практичного врахування. Це стосується і проблематики, що досліджується в цій публікації.

«Багнетами ми можемо робити все, тільки не сидіти на них» – відома цитата Талейрана чи Наполеона Бонапарта, нагадує нам просту істину суть якої зводиться до того, що шляхів захоплення чужих територій може бути багато, проте для тривалого панування грубої сили недостатньо.

Досвід існування великих імперій показує, що тривалість їхнього життя залежить від двох обставин: по-перше, від наявності потужної й добре організованої військової сили, завданням якої є завоювання й упокорення нових земель та, по-друге, від проведення на цих територіях розумної й виваженої політики. Так, свого часу, розширюючи свої володіння Рим покладався не лише на силу легіонів. На завойованих територіях римляни, як правило, не нав'язували загальних законів, не